

שלימה משנתו

פנינים מתורתו של הגאון המופלא רבי שלמה אסולין זצוק"ל

הגליון מוקדש

לע"נ רבנו שלמה בן ר' מאיר ושמה
נלב"ע ז' מר חשוון תשפ"ד
ולרפו"ש להגה"צ רבי גבריאל בן מזל טוב
ולרפואת ר' מרדכי בן רבי אליעזר זצ"ל
ולהצלחת התורם בעילום שם.

פרשת יתרו

כ"ג שבט תשפ"ד | גליון 12

תשובה שלמה

לחפש עצות איך להחזיק בקבלה טובה

זכינו בס"ד להגיע לחצי השני של ימי
השובבים"ם שבשנה זו, והשי"ת יהיה
בעזרונו להתחזק ולהמשיך לנצל את
הימים הקדושים האלו עם חיזוק רוחני
ותשובה אמיתית. והקב"ה יעזור ויתן
ס"ד לכל מי שהגיע כאן לתיקון שיזכה
לתיקון אמיתי ושלם.

תחילת הפרשה עוסקת בבואו יתרו אל
משה, כיון ששמע שהוציא ה' את
ישראל ממצרים. ואף שכולם שמעו,

אבל אף אחד לא היה מוכן לעשות שינוי
בעצמו, רק יתרו.

כתוב אח"כ ויאמר אל משה, אני חותנך
יתרו בא אליך ואשתך ושני בניו עמה.
משמע מהפסוק שעוד לפני שהוא הגיע,
הוא שלח שליח למשה להודיע לו שהוא
מגיע אליו. וכ"כ רש"י, ששלח אליו שליח,
אום אין אתה יוצא בגללי, שיצא לפחות
בשביל אשתו או שני בניו.

וכתוב שיצא משה לקראתו, ורש"י
מוסיף שנדב ואביהוא הצטרפו למשה,
ומי הוא שראה את אלו יוצאים, ולא יצא.

יש להניח שיתרו לקח את זה בחשבון,
שאם משה יצא לקראתו, יצאו כל ישראל
לקראתו. ובכל זאת הוא ביקש את זה.
והדבר הזה הוא פלא גדול. יתרו שמבקש
אמת, וכששומע קריעת ים סוף ומלחמת
עמלק, מוכן להגיע עם כל משפחתו
ולעשות שינוי בחיים, האם לפני שהוא
מגיע, אין לו מה לעשות רק לבקש ←

בס"ד יצא לאור ספר

תשובה שלימה

שיחות על מעלת ימי השובבים"ם
וניצולם לתשובה ותיקון עוונות
מאת רבנו הגאון המופלא

רבי שלמה אסולין זצוק"ל

ניתן להשיג

ירושלים-0548442896, ב"ב-0548474489

אשדוד - 0527176698

במחיר עלות בלבד

וכן ניתן להשיג את ספריו שמון למאור
עה"ת ב"כ, שלמי שמחה עה"ת ב"כ,
מעין גנים על בראשית

המיוחד, שגם בהם אסור להשבע לחינם ולשקר.
ועיין שבועות ל"ה א' ל"ו א'.

(דקדוקי תורה - את לרבות, פר' יתרו אות ב').

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך",

(כ', יב').

שאלה. מפורש בקידושין לט' ע"ב, ובסוף חולין,
שמה שכתוב כאן ובשילוח הקן למען יאריכון ימך,
הכוונה לעולם שכולו ארוך, והיינו בעולם הבא.
וקשה, הרי על כל המצוות השכר הוא בעוה"ב,
כדאיתא בגמ' שם ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא.
מה נשתנו ב' מצוות אלו שצריך לכתוב עליהם
ששכרם הוא לעוה"ב.

תשובה. מפורש בחולין קי' ע"ב שבא ללמד שכל
מצוות עשה שמתן שכרן בצידה, אין ב"ד כופין
עליה, ופירש רש"י שם, 'לכך פירש מתן שכרה
לומר אם לא תקיימנה זהו עונשה, שלא תיטול
שכר זה', עכ"ל. אבל בשאר מצוות שלא נתפרש
שכרן בתורה, מפורש בכתובות פו' ע"א, שאם אינו
רוצה לקיים מצוות עשה, ב"ד מכין אותו עד
שתצא נפשו.

(שואל כענין, פר' יתרו אות א'. כת"י).

מאמר הפרשה

טוב לבם של הכופרים

הדיברה השניה מעשרת הדברות היא, לא יהיה לך
אלהים אחרים על פני. לא תעשה לך פסל וכל
תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת
ואשר במים מתחת לארץ. לא תשתחוה להם ולא
תעבדם, כי אנכי ה' אלהיך אל קנא, פוקד עוון אבות
על בנים, על שלשים ועל רבעים לשונאי. ומסיימת
התורה, ועושה חסד לאלפים לאוהבי ולשומרי
מצוותי.

מה פירוש הפסוק ועושה חסד לאלפים, מי עושה
חסד. מפרש רש"י שזה לא הולך על הקב"ה שהוא
עושה חסד, אלא זה הולך על האדם. ועושה חסד,
אדם שעושה חסד. לאלפים, הקב"ה משלם לו
שכר עד אלפים דורות. וכן פירש"י (כי תשא לד' ז').
ולא מובן, מה ענין עשית חסד של האדם, לדיברה
השניה מעשרת הדברות העוסקת באיסור עבודה זרה.

פניני הפרשה

"ויבא יתרו וגו' אל המדבר", (י"ח, ה').

פירש"י 'אף אנו יודעים שבמדבר היה, אלא בשבחו
של יתרו דבר הכתוב שהיה יושב בכבודו של עולם,
ונדבו לבו לצאת אל המדבר מקום תהו לשמוע
דברי תורה, עכ"ל.

וצ"ע מש"כ רש"י שיתרו היה יושב בכבודו של
עולם, הרי כבר כתב רש"י בפרשת שמות (ב', ט"ז)
שנדוהו מאצלם וגרשו את בנותיו ולא נתנום
להשקות את צאנם מפני הנדוי. וכן איתא בשמו"ר
(פ"א סה ל"ב) שנדוהו שלא יזדקק לו אדם, ולא
יעשו לו מלאכה, ולא ירעו את צאנו וביקש מן
הרועים לרעות לו את צאנו ולא קיבלו וכו', עכ"ל.
וכי זה נקרא שישב בכבודו של עולם.

ואולי י"ל שכל הצער הזה היה רק בתחילה, אבל
אח"כ כאשר ראו הבריות איך שעומד בחזקה על
עומדו וחי רק ע"פ האמת בלי להכנע, התחילו
להעריך ולכבד אותו עד שלבסוף באמת ישב
בכבודו של עולם.

(שמן למאור פר' יתרו אות ד').

"ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם מיד

מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם

מתחת יד מצרים", (יח, ט').

לכאורה הפסוק כופל את עצמו, וצ"ב.

ונראה לפרש ע"פ מה שמצאנו באבות דר"נ (פי"א)
על הפסוק 'ויכלא העם מהביאי', לרבות טפלים,
שמזה מבואר דהעם יכול להיות הכוונה גם על
הקטנים. וזהו שאמר אשר הציל את העם מתחת
יד מצרים היינו הקטנים, וכמו שאמרו חז"ל (עי'
שמו"ר פ"ה ס' כב') שהיו המצריים משקעים את
הילדים הקטנים בבנין, כדי להשלים את מה
שהחסירו מן הלבנים, ועתה הצילם הקב"ה.
(שלמי שמחה, פר' יתרו אות ו').

"לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא כי לא ינקה

ה' את אשר ישא את שמו לשוא", (כ', ז').

יתכן לפרש, שאם היה כתוב לא תשא שם ה'
אלהיך, היה צד לומר שכל האיסור הוא רק על שם
המיוחד. עכשיו שהוסיף לתיבת את, יש לומר
שבא לרבות גם שאר שמות וכינויים מלבד שם

המשך תשובה שלמה

כבוד, לבקש שמשה יצא לקראתו, האם זה הנהגה ראוייה לאדם יקר כזה. וגם למה התורה מספרת לנו את זה. האם יש לנו ללמוד מזה איזה דבר חיובי והנהגה טובה.

והתשובה לזה, ע"פ מה שאמרו בגמרא ברכות י"ז א', מרגלא בפומיה דאביי, לעולם יהא אדם ערום ביראה. מפרש רש"י, להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו עכ"ל.

הנסיגות בעולם הזה לא קלים, וכאשר אדם רוצה לקבל על עצמו איזה דבר, הוא חייב להכין את עצמו למצב שיהא לו נסיון, אם לעמוד במה שהוא קיבל על עצמו או להשבר. והוא חייב להכין את עצמו מקודם, ולחשוב איזה גדרים וסייגים אעשה לעצמי, כדי לאלץ את עצמי לעמוד בנסיון. אם אדם רק רוצה לקבל על עצמו הנהגה טובה, אבל הוא לא מכין את עצמו למצב שאולי יהיה קשה לו, זה כמו מדינה שלא מכינה את עצמה למלחמה, וכשמגיע אליה המלחמה, אין לה שום נשק איך להלחם ואין לה שום חיילים, מדינה זו אין לה שום סיכוי לנצח.

יתרו ידע שהוא הולך לעשות שינוי. הוא הולך להתגייר ולקבל על עצמו את דרך התורה והמצוות אבל הוא גם ידע שזה קשה, והוא חשב לעצמו, מה עלי לעשות כדי להחזיק מעמד בקשיים, והוא חשב לעצמו אני יכריח את עצמי להשאר בתורה, ואני יכריח את עצמי לא לחזור חזרה ולהשבר.

איך אני אעשה את זה. אני יעשה לעצמי פרסומת בכל עם ישראל שהגעתי כדי להתגייר ולקבל על עצמי עול תורה ומצוות. אם אח"כ יהיה לי קשה, אני לא אוכל לסגת אחורה. מה יגידו עלי מליוני אנשים, האדם הזה לא יציב, זה לא יהיה נעים לי, ועי"ז אוכל להחזיק מעמד ולא להשבר.

לכן הוא מבקש ממשה, צא לקראתי, אם אתה תצא, כל ישראל יצאו. כולם יגידו למה יתרו בא, להתגייר ולהיות חיי תורה. זה עצמו יגרום לי, שכבר לא אוכל לחזור בחזרה. וכל כוונת יתרו היה לשם שמים.

ומוסיף יתרו, ואומר למשה, אם אתה לא מוכן לצאת עבורי תצא עבור אשתך ואם לא עבורה, תצא עבור שני בניה. העיקר שיהיה פירסומת בכל ישראל שהגעתי להתגייר. אני מוכרח את החיזוק הזה, זה נכלל בכל מה שאמרו חז"ל לעולם יהא אדם ערום ביראה. ומפרש רש"י, להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו.

אומרת התורה ויצא משה לקראת חותנו, הוא יצא לקראת יתרו לסייע לו בזה. אומר רש"י, כבוד גדול נתכבד יתרו באותה שעה. וכי באים לספר לנו על הכבוד הגדול של יתרו. באים לספר לנו, שיתרו השיג את המטרה, כיון שנתכבד כל כך, הרגיש מחויבות לדרך החדשה, ולקח מזה סיוע להחזיק מעמד ולא להשבר.

כך הוא הדבר גם כשאדם רוצה לעשות תשובה, יש לו רגעים של התעוררות והוא מחליט לעשות שינוי. אבל הוא חייב לדעת, שאם הוא לא יכין את עצמו למלחמה, יבואו זמנים שיהיה קשה לו, והוא עלול להשבר. הוא חייב להיות ערום ביראה. להערים בכל מיני ערמה ליראת בוראו.

אדם שמקפיד ללמוד כל יום ספרי יראה, הוא מחזק את היראת שמים שלו, יש לו תקווה לנצח במלחמת היצר. אדם שמייחד זמן כל יום להתפלל להנצל מיצה"ר יש לו תקווה לנצח, אדם שלא משקיע, מה הסיכוי שלו לנצח מול היצה"ר. וזהו מה שבאה התורה ללמדנו ממעשיו של יתרו. (מתוך הספר תשובה שלמה).

אחרים. על ידי זה אנשים לא נזהרים ממנו, והוא יכול להשפיע עליהם להתרחק מן התורה והמצוות.

ולפי זה מפורש היטב הפסוק ועושה חסד לאלפים. התורה הרי מדברת שם על הלאו של לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שבכלל לאו זה, הוא גם לא להיות מין ואפיקורוס הכופר בהשי"ת ובתורתו ובדברי חז"ל בתורה שבעל פה. ושמא יאמר אדם, למה צריך להתרחק מאדם זה, הרי הוא אדם כל כך טוב לב ומרבה בעשית חסד עם בני אדם, עד שאפילו בין המאמינים בהשי"ת לא נמצא אדם טוב לב כמוהו.

אומרת התורה, אני לא מתפעלת מאדם זה, כי כל האפיקורסים הם אנשים טובי לב, ואותו יצר הרע שמונע מבל איש מישראל להיות טוב לב ועושה חסד, הוא זה שמעודד אותו לעשות חסד, כדי למשוך אנשים אחרי דעותיו. ולכן אין לו שום שכר בכל מעשי החסד שלו, משום שאין לו שום כוונה לקיים את רצון ה', אלא לעשות את רצון יצרו הרע שמעודד אותו בעשית חסד, כדי לגרום אחרים אחרי השקפותיו הפסולות.

ממי התורה מתפעלת כאשר הוא עושה חסד, ממי שעושה חסד מחמת ציווי ה', כשהוא עצמו אוהב את הקב"ה ושומר את מצוותיו, ועליו נאמר ששכרו יגיע עד אלפים דורות. לכן כותבת התורה בתוך הלאו של לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ועושה חסד, אדם שעושה חסד. לאלפים, שכרו יגיע עד אלפים דורות. אבל על מי מדובר, לא מדובר על אפיקורסים שעושים חסד, שהרי כל האפיקורסים הם טובי לב בטבעם ומרבים בחסד, אלא מדובר רק על לאוהבי ולשומרי מצוות. רק להם יגיע שכר החסד לאלפים דורות. (מעין גנים שמות ח"ג פר' יתרו מאמר ב').

ועוד שהרי השכר הניתן עד אלפים דורות, אינו דוקא על עשית חסד אלא זה כלל בכל המצוות, וכמש"כ רש"י (מכות כג' ע"א), וא"כ מדוע כותבת התורה את הדוגמא הזו של עשית חסד בתוך הלאו של לא יהיה לך אלהים אחרים על פני.

ונראה לפרש בס"ד את הענין בהקדים ב' הקדמות. הקדמה א' שכל מעשה טוב שאדם עושה הוא צריך לכוון לקיים בזה את מצות השי"ת שציוה על זה, ואם אדם מרחם על הבריות ועוזר להם, בגלל שבטבעו אינו יכול לראות אנשים סובלים, ואינו מכוון לשם ציווי השי"ת שציוה על כך, אין לו מצוה בשלימות. וכמפורש בשו"ע (או"ח סימן רל"א עיי"ש). וכמו כן אדם שמונע את עצמו מגניבה או מרציחה בגלל שחושב שזה מעשה לא הגון והורס את חיי החברה, ואינו מונע את עצמו בגלל שהקב"ה ציוה כך בתורה, אין לו מצוה שלימה. כי כל פעולה שאדם עושה, גם לצורך גופו, כאכילה ושתייה ושינה, הוא צריך לכוון לשם עבודת השי"ת ולא לצורכו הפרטי. וכמו שכתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות דעות ה"ב וה"ג.

הקדמה ב' צריך לדעת שתעלולי היצר הרע רבים מאוד, עד שמסוגל לעורר בני אדם לקיים מצוות בהידור, רק כדי שבני אדם יטעו בהם ויחשבו שהם צדיקים, ועי"ז יגררו אחרי דעותיהם. {וידוע יסוד זה מהחפץ חיים. וכן מבואר בפ' הגר"א למשלי (יא', ט'), עיי"ש}.

וכך גם דרכו של היצר הרע עם אנשים אפיקורסים או עובדי עבודה זרה, שכדי שהם יוכלו להשפיע על אחרים הוא נותן להם מעלות כדי שלא יזהרו מהם והמעלה הגדולה ביותר של הרשעים האלו הכופרים בה' ובתורתו שהיצר הרע מעודד אותם כל הזמן במעלה זו, הוא מעלת הטוב לב ועשית החסד עם

מתוך צוואת רבנו זצ"ל לכלל ישראל.

"הנני כותב מתוך ייסורי נפש וגוף ביד משותקת וכתב רועד ולא קריא את הדברים דלהלן..... ועתה יש לי להודיע לכל ידידי ואהובי נשמות ישראל היקרים לי מאוד, שהיות וסבלתי הרבה בחיי הן בידוע והן מה שלא ידוע, ולא מצאתי שום נוחם בצערי, אמרתי לרשום שורות אלו. אין אתי יודע מה יהיה עמי לאחר פטירתי אבל רצוני חזק להיות משתן ומשענה לכל הסובלים ייסורים בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואפילו למי שיחשוב שהוא הרשע הכי גדול. לכן מתוך מחשבה רק להועיל ולא לצער כלל, אם אפשר שכל מי שירגיש צער הן בגשמיות הן ברוחניות, ימחול לא להיכנס לחדר בבית לבד, ולהדליק עבור נשמתו ולומר אני מדליק זו ה' לעילי נשמת פלוני בן פלוני (שלמה בן מאיר ושמה). ויפרש את בקשתו ויכול לפשוך את ליבו על יד הנה ככל מה שידעה הן באירכות הן בקצרה, ואפילו אם יחשוב שהוא רשע ופושע גדול, יש בליבי מקום לכל מי שחושב שהוא רשע ופושע לשמוע דבריו באירכות. ולא יחוס על טרחתי אלא יחוס על עצמו. ואם יהיה אפשרות בידי להועיל ארצה מאוד להועיל, ואם לא אוכל להועיל אקווה לעשותו אותו באהבה וחיבה ולתת לו בלב תנחומים ותקווה טובה. ואם גם לא אוכל, מקסימום הפסיק נו קטן, ולא טרח הרבה. כל זה כתבתי בישוב הדעת ומתוך הרבה מחשבה והתלבטויות עד שהעזתי לכתוב דברים אלו, ואקווה להיות לעזר לכל הסובלים ברוחניות וגשמיות. ממני הנפדר מכם באהבה עצומה רק בגוף וקשור עם כל נשמות ישראל בלי יוצא מן הכלל באהבת עולם."

**נתרם לרפואת
ר' מרדכי בן רבי אליעזר זצ"ל**

**נתרם ע"י הנדיב החפץ בעילום שם
הצלחה ברוחניות ובגשמיות**